Autor publikacji:,
Zbigniew Rzywucki firma R-Ceram.

www.doskonaleniegolebir-ceram
golebie@r-ceram.pl

Wprowadzenie do publikacji,

Metoda gniazdowa, należy do najstarszych znanych hodowcom metod lotowania gołębi pocztowych. System ten jeszcze do niedawna był standardem dla wszystkich hodowców starszego pokolenia.

Jedną z wielu zalet, które bezpośrednio wynikają z metody gniazdowej jest efektywne przygotowanie gołębi na loty na średnie i loty dalekodystansowe (w tym loty ekstremalne). W lotowaniu metodą gniazdową wykorzystuje się całą paletę różnego rodzaju „ motywatorów", poznanych przez lata i pokolenia sprawdzonych sposobów, których celem jest uaktywnienie motywacji powrotu gołębi do gołębnika. Wszystkie sposoby są dozwolone i tylko od hodowcy zależy czy potrafi bez ryzyka na bieżąco je wykorzystać.

Poniższa publikacja dedykowana jest hodowcom, którzy rozpoczynają hodowlę i lotowanie gołębi.

Publikacje związane

- *Podstawy żywienia gołębi.*
- *Ocena kału gołębi, jako wskaźnika zdrowia i kondycji fizycznej gołębi.*
- *Przegląd wskaźników kondycji i formy lotowej gołębi.*
- *Wpływ sprawności układu odporności organizmu na stan zdrowia i witalność gołębi.*
- *Lotowanie gołębi wdowieństwem klasycznym, lotowanie wdowieństwem klasycznym - wdowami, lotowanie wdowieństwem totalnym.*

OMÓWIENIE POTENCJALNYCH KORZYŚCI i UTRUDNIEŃ WYNIKAJACYCH Z LOTOWANIA GOŁĘBI METODĄ GNIAZDOWĄ.

Metoda gniazdowa, poza wieloma utrudnieniami posiada też wiele zalet i pozytywnych cech, które wspierają rozwój hodowli gołębi pocztowych. Panuje powszechne przekonanie, że stosowanie metody gniazdowej jest bardzo skuteczne na loty dalekodystansowe, w tym loty ekstremalne.

Do istotnych zalet, które bezpośrednio wynikają z metody gniazdowej należy zaliczyć:

- ✓ Możliwość gruntownego poznania wiedzy o corocznym życiu swoich gołębi i wykorzystanie tej wiedzy w doskonaleniu własnej hodowli.
- ✓ Po zakończeniu pierwszej połowy sezonu lotowego istnieje możliwość korekty i wyrównywania pozycji gniazdowej dla wszystkich par uczestniczących w lotach.
- ✓ Istnieje możliwość bieżącej korekty i optymalizacja pozycji gniazdowej dla poszczególnych par gołębi, które uczestniczą w lotach.
- ✓ Istnieje możliwość bieżącej korekty i zmiany partnerów dla par, które utraciły swoich partnerów w lotach, lub zmiany gołębi, które nie spełniają oczekiwań hodowcy.
- ✓ W metodzie gniazdowej zazwyczaj nie ma obowiązku stosowania dyscypliny w codziennym oblocie gołębi, istnieje tylko dyscyplina w przestrzeganiu czasowych reguł w karmieniu.

Praktycznie wiedza wielu pokoleń hodowców potwierdza fenomen działania metody gniazdowej. Do istotnych jej czynników, które znacząco wpływają na osiąganie sukcesów w lotowaniu gołębi należy wymienić:

1. Poznanie cyklu hodowlanego gołębi, które uczestniczą w zespole lotowym. *Bieżąca analiza poziomu motywacji dla poszczególnych faz i dla kolejnych lęgów oraz bieżąca analiza stanu upierzenia gołębi.*
2. Umiejętne wykorzystywanie kalendarza lotów (kolejnych lotów) w taki sposób, aby odpowiednio zaplanować przebieg fazy hodowlanej (pozycji gniazdowej) i związanej z nią optymalnej motywacji dla poszczególnych par gołębi, dla poszczególnych lęgów. *Planowanie takie pozwala wytypować gołębie o mocnej motywacji i odpowiedniej formie danego lotu.*
3. Poznanie i umiejętne zastosowanie narzędzi (motywatorów, trików) wzmacniających poziom motywacji powrotu dla poszczególnych gołębi lub par gołębi.
4. Umiejętne wykorzystanie oceny bieżącej formy gołębi i pozycji gniazdowej gołębi tak, aby bez ryzyka można było podjąć decyzje o przydatności gołębi na lot.

PRZEGLĄD ISTOTNYCH CZYNNIKÓW, KTÓRE MAJĄ WPŁYW NA OSIĄGANIE SUKCESÓW W LOTOWANIU METODĄ GNIAZDOWĄ.

POZNANIE CYKLU HODOWLANEGO (POZYCJI GNIAZDOWEJ) GOŁĘBI, KTÓRE UCZESTNICZĄ W ZESPOLE LOTOWYM.

Podstawowym czynnikiem, który warunkuje osiągnięcie sukcesu w lotowaniu jest wnikliwe rozpoznanie wszystkich faz hodowlanych dla kolejnych lęgów gołębi, które są w zespole lotowym. Ważne w tym jest także, aby przy okazji codziennej obserwacji gołębi pozyskiwać dodatkowo informacje o stanie ich upierzeniu, zrzucaniu lotek, stanie fizycznym, formie lotowej oraz poziomie ich motywacji.

Hodowcy łatwiej jest zarządzać całym zespołem lotowym, kiedy zna zachowanie i charakter swoich gołębi. Hodowcy łatwiej jest przeprowadzić odpowiednie działania, które mogą wpływać na: opóźnienie lub przyśpieszenie niektórych faz – pozycji gniazdowych oraz terminów rozpoczęcia kolejnych lęgów.

Wnikliwa obserwacja poszczególnych par gołębi, jak karmią swoje młode, czy w okresie tym są nadmiernie wyczerpane fizycznie, ułatwia hodowcy podjęcie decyzji o ilość młodych gołębi w gnieździe oraz o kolejnych lęgach. Wszystkie te działania powinny odbywać się za pozwoleniem hodowcy.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora/ Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM / KOD/ 10.12.2019 / Strona. 1

Powszechnie wiadome jest, że nie ma dwóch identycznych gołębi w hodowli oraz że różnice te zawsze będą istnieć. U niektórych z par gołębi kolejne fazy związane z cyklem hodowlanym (lęgiem) przebiegają szybciej od innych par gołębi w zespole lub odwrotnie. Niektóre z gołębi potrzebują mniej dni na połączenie się w pary, zniesienie jajek, inkubację czy wychów młodych. Także istnieją duże różnice w poszczególnych gołębiach związane z ich psychiką, instynktem rodzinnym, poczuciem terytorium czy instynktem wysiadywania jajka, karmienia młodych. Wyrazistym przykładem takich różnic jest zachowanie się samców w stosunku do swoich partnerek. Jedne z nich zachowują się jak „sadyści" dziobiąc do krwi, inne są bardzo opiekuńcze i uwodzicielskie, a inne zaś zachowują się jak przysłowiowe „macho". Różnice w zachowaniu się gołębi także uwidaczniają się podczas obrony gniazda, swojego terytorium. Wszystkie te cechy mogą wywierać istotny wpływ na formę lotową partnerów z gniazda, wyniki lotowe, a także mogą decydować o instynkcie powrotu gołębi z lotu. Wszystkie te różnice mogą być wykorzystywane, jako „motywatory formy i powrotu" do gołębnika.
Ważne jest, aby hodowca, który stosuje system naturalny mógł efektywnie wykorzystać wiedzę i poznane przez wiele pokoleń hodowców narzędzia „motywacji zachowań" u swoich gołębi w hodowli. Skrupulatna rejestracja poszczególnych faz procesu hodowlanego, pozycji gniazdowych i zachowań gołębi jest czasowo pracochłonna i uciążliwa, ale na pewno pomaga w bieżącym przygotowaniu gołębi na lot. W przypadku braku czasu lub chęci hodowcy do tego typu rejestracji, może on posłużyć się własną kreatywnością np. poprzez rejestrację na każdej celi gniazdowej istotnych faz lęgu dla każdej pary. Wpisując tam datę połączenia, zniesienia jajek, wyklucia, itp. Takie sposoby rejestracji można zauważyć w wielu hodowlach. W tym wszystkim istotne jest, aby z informacji tych umiejętnie korzystać.

Poniższa tabela obrazuje przykład podejścia hodowcy do rejestracji i oceny pozycji lotowej każdej z par lotowych gołębi w zależności od kolejnej fazy hodowlanej.

Tabela 1. PRZEGLĄD TYPOWEGO ZACHOWANIA SIĘ PARY GOŁĘBI W KOLEJNYCH FAZACH CYKLU HODOWLANEGO - LĘGU.

Fazy		Opis Fazy hodowli.	Pozycja lotowa samca	Pozycja lotowa samicy.
Faza łączenia w pary, zagnieżdżenia i zniesienia jajek,	Ilość dni 1-2-3-4-5-6-7	TYDZIEŃ 1. **Faza połączenia gołębi w pary.** *Wstępne przygotowanie gniazda przez samca. Pędzenie samicy przez samca na zagnieżdżenie. Wspólne zagnieżdżenie i wspólne (samiec i samica) motywowanie samicy do zniesienia jajka.* W etapie tym u samicy i samca zaczyna oddziaływać instynkt podtrzymania gatunku, gniazda oraz instynkt walki o terytorium. Przed samym połączeniem gołębi w pary powinno się przeanalizować kalendarz lotów oraz zaplanować plan terminów łączenia. Pod uwagę należy brać: wpływ pogody, młode samiczki oraz bieżący stan zdrowia gołębi. *Aby nastąpiło efektywnie połączenie gołębi w pary, należy pamiętać o jesiennym rozdzieleniu płci (samce), (samice).* *Przed samym połączeniem należy pamiętać o zmianie karmy i odtłuszczeniu gołębi. Wszystkie działania należy zaplanować tak, aby zakończyły się na minimum tydzień przed planowanym łączeniem.*	*W przypadku, kiedy samiec jest w fazie pędzenia, ostrego, ale niewyczerpującego i przypada to na czas lotu: Potencjanie jest to optymalna pozycja na dobry wynik.* *W przypadku, kiedy połączenie w parę odbyło się sprawnie i szybko a samiec wykazuje dużą więź z gniazdem, ma mocny instynkt obrony terytorium: Potencjanie jest to pozycja na dobry wynik w locie.*	*W przypadku zbyt ostrego pędzenia samicy przez samca: nie wysyłaj jej na lot* *Potencjalnie może ona znieść jajko w kabinie lub w trakcie trwania lotu: Będzie znacznie osłabiona fizycznie.*
		TYDZIEŃ 1. **Faza zniesienia jajek.** *Po zniesieniu pierwszego jajka zazwyczaj drugie jajko zostanie zniesione w dniu następnym lub po upływie dwóch dni. Po zniesieniu drugiego jajka i zasiedzeniu samiczki w gnieździe następuje rozpoczęcie procesu inkubacji jajek i rozwoju embriona. Czas trwania fazy zniesienia jajek: od 2 do 3 dni.* U samicy zaczyna oddziaływać mocny instynkt wysiadywania jajek. U samca widać instynkt walki o samicę i terytorium. Okres ten jest bardzo wrażliwy na ingerencję hodowcy i może doprowadzić do porzucenia wysiadywania jajek *U niektórych młodych samiczek termin zniesienia jajek może się znacznie wydłużyć, to nie jest nic groźnego. Także nagłe ochłodzenie temperatury może u samiczek wstrzymać na dłuższy czas proces jajeczkowania.*	*Po zniesieniu jajek, w okresie do 5 dni ich wysiadywania, nie powinno się dawać na loty samca. Dłuższa rozłąka samca z gniazdem może zaburzyć u niego instynkt wysiadywania jajek oraz zamknąć cały cykl hodowlany.*	*W przypadku znacznego wydłużenia okresu oczekiwania na zniesienie jajek można spróbować podłożyć jajka „zastępcze" od innej pary.* *Po piątym dniu wysiadywania jajek dobra pozycja samicy na lot.*
Faza: wysiadywanie, inkubacja jajek.	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-(18-19-20-21.)	TYDZIEŃ 2. **Faza wspólnego wysiadywania, inkubacji jajek.** Jest to pierwszy tydzień inkubacji, wysiadywania jajek. Po 3 do 5 dniach wysiadywania jajek tyko przez samicę następuje także uaktywnienie tego obowiązku u samca. Rozpoczyna się właściwy etap wspólnej odpowiedzialności za wysiadywanie i utrzymanie odpowiedniej temperatury w gnieździe. Wysiadywanie jest przemienne, dyżury i zobowiązujące dla obydwu partnerów. *W tygodniu tym widoczny jest charakterystyczne zachowanie: mocny instynkt gniazda i podtrzymania gatunku. Widać obowiązkowość małżonków o dbanie o ciepło w gnieździe. Każda ingerencja hodowcy w ich terytorium zazwyczaj kończy się dziobaniem lub walecznym, obronnym machaniem skrzydłami.*	*Nie powinno się dawać na loty samca w okresie do 5 dni wysiadywania jajek.* *Po zasiedzeniu się samca na jajkach: Potencjanie jest to pozycja na dobry wynik w locie.*	*Nie powinno się dawać na lot samicę w okresie do 5 dni wysiadywania jajek. Dłuższa rozłąka z gniazdem może zaburzyć u niej instynkt wysiadywania: porzucenie gniazda.* *Po zasiedzeniu się samicy i samca na jajkach: Potencjanie jest to pozycja na dobry wynik.*
		TYDZIEŃ 3. **Faza wspólnego wysiadywania jajek. Instynkt gniazda.** Jest to już drugi tydzień wspólnego obowiązku rodziców, związanego z wysiadywaniem (inkubacja jajek). *Od 12 dnia wysiadywania jajek u gołębi zaczyna uaktywniać się hormon odpowiedzialny za wytwarzanie mleka w wolu. U pary gołębi wyraźnie widać mocne przywiązanie do gniazda (do miski lęgowej) i obowiązek cyklicznej zmiany partnerów w wysiadywaniu, inkubacji jajek).* *Jest to odpowiedni moment na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.*	*Dobra pozycja na loty.*	*Dobra pozycja na loty.*
		TYDZIEŃ 4. **Faza wspólnego wysiadywania jajek. Instynkt gniazda.** Jest to już trzeci tydzień wspólnego cyklicznego obowiązku związanego z wysia-	*Dobra pozycja na loty.*	*Dobra pozycja na loty.*

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora/ Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM / KOD/ 10.12.2019 /

Fazy		Opis Fazy hodowli.	Pozycja lotowa samca	Pozycja lotowa samicy.
		dywaniem (inkubacja jajek). Od 16 dnia, w wysiadywanym jajku zaczyna się okres przygotowania embriona do wyklucia. *W czasie tym w jajku wyczuwane są już jego ruchy. Na ruchy te gołębie są bardzo wrażliwe. U gołębi zaczyna być bardzo aktywny hormon wytwarzania mleka w wolu.* *U gołębi wyraźnie widać mocne przywiązanie do gniazda (miski lęgowej) i obowiązek dyżurów, zmiany partnerów przy utrzymaniu odpowiedniej temperatury inkubacji jajek.* *Jest to odpowiedni moment na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.*		
Faza klucia i rozwoju młodych gołębi w gnieździe.	1-2-3	TYDZIEŃ 5**. Faza pękania jajek – klucie młodych. Instynkt gniazda.** Pod koniec trzeciego tygodnia wysiadywania jajek (od 17 do 21 dnia) rozpoczyna się pękanie jajek - klucie się młodych gołębi. Etap ten zazwyczaj trwa od 1 do 3 dni. W przypadku, kiedy embrion jest witalny i zdrowy, wyklucie następuje samoczynnie, rodzice nie pomagają w tym procesie. Jajka pękają mocno nawet wciągu jednego dnia. *Rozpoczyna się pierwszy tydzień życia młodych gołębi oraz tworzenie wspólnej rodziny. Samiec i samica na zmianę, ciągle przebywają w gnieździe i utrzymują odpowiednią temperaturę ciała wyklutych gołębi. U karmiących gołębi istnieje mocny, emocjonalny instynkt powrotu do gniazda.* *Jest to dogodny czas na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.*	*Dobra pozycja na loty.*	*Dobra pozycja na loty.* *Nie wysyłaj całej pary na lot. W przypadku zagubienia jednego z pary gołębi, samiczka może samodzielnie dokończyć rozwój młódka.*
	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19.-20-21	TYDZIEŃ 5/6. **Faza rozwoju młodych gołębi w gnieździe**. Jest to pierwszy tydzień życia młodych gołębi. *Samiec i samica na zmianę ciągle przebywają w gnieździe i utrzymują odpowiednia temperaturę ciała. Następuje intensywny czas karmienia młódków mleczkiem. Rodzice są mocno zajęci utrzymaniem odpowiedniej temperatury, pobieraniem karmy, wytwarzaniem mleka i karmieniem młódków.* *U karmiących gołębi istnieje mocny, emocjonalny instynkt powrotu do potomstwa i gniazda. Jest to dogodny czas na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.*	*Zawartość przetrawionej karmy – mleczka w wolu, jako białko, może stanowić dobrą rezerwę energii podczas trwania lotu. Potencjanie jest to dobra pozycja na dobry wynik.*	*Potencjanie jest to na dobry wynik.* *W gorące dni może wystąpić skwaszenie mleczka w wolu. Nie wysyłaj samicy na lot.*
		TYDZIEŃ 6. **Drugi tydzień życia młodych gołębi**. Jest to drugi tydzień życia młodych gołębi. Samiec i samica na zmianę ciągle przebywają w gnieździe i utrzymują odpowiednia temperaturę ciała wyklutych potomków. Następuje intensywny okres karmienia młódków mleczkiem a następnie papką. Rodzice są mocno zajęci (pobieranie karmy, wytwarzanie mleczka i karmienie młódków). Całe życie pary toczy się w około młódków. *U karmiących gołębi istnieje mocny i emocjonalny instynkt powrotu do potomstwa i gniazda. Jest to dogodny czas na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.*	*Potencjanie jest to pozycja na dobry wynik.* *U samców i samic, które „ostro karmią" i w czasie koszowania mają zbyt wypełnione wole papką, wysyłanie na lot jest ryzykowne.*	*Zawartość przetrawionej karmy w wolu, jako białko może stanowić dobrą rezerwę energii podczas trwania lotu. Potencjanie jest to pozycja na dobry wynik.*
		TYDZIEŃ 7**. Trzeci tydzień życia młodych gołębi.** Jest to już trzeci tydzień życia młodych gołębi. Samiec i samica czasami przebywają w gnieździe. Następuje intensywna nauka karmienia młódków, które już karmione są grubym, lekko strawionym ziarnem. Trwa nauka samodzielności młódków. Para gołębi wykazuje mniejsze zainteresowanie obowiązkiem karmienia. *Pod koniec drugiego tygodnia i na początku trzeciego tygodnia, rodzice zaczynają ponownie interesować się sobą i rozpoczynają następny etap tworzenia nowego, drugiego lęgu. Wszystko odbywa się tak samo (poza fazą łączenia) jak odbywało się to w tygodniu 1. Następuje faza pędzenia samicy przez samca na zagnieżdżenie, wspólne zagnieżdżenie i wspólne (samiec i samica) motywowanie samicy do zniesienia jajka.* *Czas trwania tej fazy: od 2 do 3 dni. Jest to dogodny moment na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.* *Jest to dogodny moment na działanie hodowcy nad wyrównaniem pozycji gniazdowej dla wszystkich par, które są istotne w lotowaniu w drugiej części sezonu lotowego.*	*Dobra pozycja na loty.*	*W przypadku zbyt ostrego pędzenia samca: nie wysyłaj samicy na lot.* *Nie wysyłaj całej pary na lot. W przypadku zagubienia jednego z pary samiczka może samodzielnie dokończyć rozwój młódka.*
Start do drugiego LĘGU	1-2-3-4-5-6-7	TYDZIEŃ 8.. **Rozpoczęcie cyklu II Lęgu.** Jest to już czwarty tydzień życia młodych gołębi. Kiedy młode z pierwszego lęgu osiągną od 21 do 24 dnia, następuje usunięcie ich z gniazda, z cel gniazdowych. Zostaną przeniesione do gołębnika dla młodych gołębi. Czas trwania tego etapu: od 1 do 3 dni. *Okres zrzucania lotek, mocny instynkt gniazda.* *Jest to dogodny czas na zastosowanie różnego rodzaju motywatorów.* *Jest to dogodny czas na działanie hodowcy nad wyrównaniem pozycji gniazdowej dla wszystkich par, które są istotne w lotowaniu w drugiej części sezonu lotowego.*	*Dobra pozycja na loty.*	*W przypadku zbyt ostrego pędzenia przez samca: nie wysyłaj na lot samicy. Potencjalnie może znieść jajko w kabinie lub w trakcie trwania lotu. Będzie osłabiona fizycznie.*
				Prepared by: Zbigniew Rzywucki/Doskonaleniegolebir-ceram.

Dodatkowe objaśnienia dotyczące kolorów użytych w tabeli: *W kolorze zielonym, została oznaczona pozycja sprzyjająca do wysłania gołębia / gołębi na lot. Optymalna motywacja powrotu. W kolorze czerwonym, została oznaczona pozycja o niskiej motywacji powrotu go-*

łębia z lotu lub została oznaczona pozycja, w której istnieje ryzyko zawieszenia, zagubienia gołębia/ gołębi w locie. Propozycja: nie wysyłać gołębia na lot.
Przy oznaczeniu kolejnych dni trwania danej fazy hodowlanej, kolorem niebieskim oznaczono dni, w których prawdopodobnie nastąpi zakończenie danej fazy (np. zniesienie jajka).
Porada dla hodowców: przed podjęciem decyzji o dopuszczeniu danego gołębia na lot, oprócz oceny pozycji (fazy) gniazdowej zawsze należy brać pod uwagę stan jego zdrowia, witalność oraz poziom formy lotowej. Informacje dotyczące wskaźników formy lotowej dostępne są w mojej odrębnej publikacji.

W wielu zespołach lotowych opartych o metodę gniazdową u poszczególnych par gołębi już po kilku tygodniach od rozpoczęcia sezonu lotowego można zauważyć wyraźne różnice w pozycji hodowlanej. Na przykład, niektóre z par są na etapie karmienia jednotygodniowych młódków, natomiast inne pary są już w trakcie gonienia na drugi lęg lub inne znów są w pozycji na wysiadywaniu jednotygodniowych jajek. Wynikający z natury i różnorodności gołębi stan na pewno jest uciążliwy i czasochłonny dla sprawnego prowadzenia programu lotowego hodowli, ale też stan taki ma swoje zalety.
Duża rozbieżność czasowa dla poszczególnych par w zespole pozwala hodowcy na zabezpieczenie wymaganej ilości gołębi na każdy lot w sezonie. W niektórych przypadkach, w locie może uczestniczyć cała para, czasami partner a czasami jego partnerka. Obserwacje każdej pary z zespołu lotowego, ich aktualny stan, ich pozycja w cyklu hodowlanym pozwala hodowcy wyrównać rozpoczęcie drugiego lęgu w jednakowym czasie i zaplanować uzyskanie optymalnej formy gołębi na interesujące hodowcę loty w drugiej połowie sezonu. Działanie takie można wykonać przed rozpoczęciem drugiego cyklu hodowlanego za pomocą „ motywatorów – atrybutów. Także w tym okresie istnieje możliwość zmiany partnerów u niektórych par oraz uzupełnienie gołębi dla par, w których partnerzy przez dłuższy okres nie są obecni, nie powróciły z locie. Działania takie nie wnoszą istotnego zagrożenia nowo połączonych par w uczestniczeniu ich w lotach.

UMIEJĘTNE ZASTOSOWANIE „MOTYWATORÓW" ZWIĘKSZAJĄCYCH POZIOM MOTYWACJI POWROTU GOŁĘBI Z LOTU.

W lotowaniu metodą gniazdową jak przy innych metodach lotowania, wykorzystuje się całą paletę różnego rodzaju motywatorów poznanych przez lata i pokolenia hodowców sprawdzonych sposobów, których celem jest uaktywnienie lub wzmocnienie u gołębi poziomu motywacji powrotu do gołębnika. Wszystkie sposoby są dozwolone i tylko od hodowcy zależy czy potrafi bez ryzyka, na bieżąco je wykorzystać.
Motywator nie jest złotym środkiem sukcesu, nie jest też lekarstwem na wszystkie problemy w hodowli. Przy podjęciu decyzji o zastosowaniu wytypowanego motywatora (triku) należy zawsze mieć na uwadze to, że jest to tylko narzędzie, które może wspomóc hodowcę w osiągnięciu celi.

Tabela 2. Przykłady typowych motywatorów stosowanych w lotowaniu metoda gniazdową.

Rodzaj motywacji	Atrybut	Opis motywatora i sposobu postepowania hodowcy.
Instynkt „terytorium", instynkt „gniazda".	*Jeden partner w gnieździe*	*Celem działania jest wywołanie u jednego lub pary gołębi efektu związanego z instynktem walki o terytorium, o gniazdo.* *Działanie: Usuń codziennie z gniazda jednego z małżonków na 1 do 2 dni przed wysyłką na lot. W ostatnią noc przed koszowaniem przenieś gołębia, który nie jest planowany na lot w inne miejsce a w gnieździe umieść z powrotem odseparowanego partnera, który przewidziany jest na lot.. Wysłany na lot gołąb będzie miał wrażenie, że jest jednym do obrony swojego gniazda i będzie odpowiednio zmotywowany do szybkiego powrotu z lotu.* *Motywator ten jest bardzo efektywny na etapie zasiedzenia i wysiadywania jajek (drugi, trzeci tydzień inkubacji) oraz w fazie klucia i karmienia młódków w drugim i trzecim tygodniu ich życia.*
Walka o utrzymanie terytorium, gniazdo, walka o utrzymanie partnerki, efekt zazdrość.	*Lustro (lustrzane odbicie gołębi)*	*Celem działania jest wywołanie u jednego lub pary gołębi efektu związanego z instynktem o utrzymanie gniazda i obrony terytorium przed intruzami, oraz sprowokowanie u nich efektu zazdrości".* *Działanie: Usuń codziennie z gniazda jednego z pary gołębi na 2 do 3 dni przed wysyłką na lot. O ustalonej godzinie, np., na godzinę przed planowanym koszowaniem na lot. W czasie jego separacji, codziennie umieść w celi lustro i ponownie wpuść odseparowanego gołębia do jego gniazda, tak, aby widział w lustrze swoje odbicie. Kiedy ujrzy swoje odbicie w lustrze zacznie zachowywać się jakby spotkał intruza, gołębia, który chce zająć jego miejsce, jego terytorium, jego partnerkę. Po usunięciu lustra broniący terytorium gołąb będzie mógł nacieszyć się zwycięstwem z walki o terytorium. Takie działanie wykonaj każdorazowo po każdym dniu separacji. Na pewno odseparowany, broniący gniazdo gołąb będzie zmotywowany do szybkiego powrotu z lotu.* *Motywator ten jest bardzo efektywny na etapie łączenia w pary (dla samca) oraz w fazie zasiedzenia jajek (drugi, trzeci tydzień inkubacji) oraz w fazie klucia i karmienia młódków w drugim i trzeci tygodniu,.*
Walka o utrzymanie terytorium, gniazdo, walka o utrzymanie partnerki, zazdrość.	*Intruz, obcy gołąb.*	*Celem działania jest wywołanie u jednego lub pary gołębi efektu związanego z instynktem walki o terytorium, walki o gniazdo.* *Działanie: Na 2 do 3 dni przed wysyłką na lot, codziennie zabierz na chwilę z gniazda jednego z pary gołębi. O ustalonej godzinie, np., na godzinę przed koszowaniem lot, codziennie umieść w celi obcego gołębia i ponownym wpuść odseparowanego gołębia do jego gniazda. Kiedy powracający z odosobnienia „ małżonek" ujrzy intruza, obcego gołębia, który chce

Rodzaj motywacji	Atrybut	Opis motywatora i sposobu postepowania hodowcy.
		zająć jego miejsce, jego terytorium, jego partnerkę wytworzy u pary gołębi odruch walki o terytorium i partnera. Po kilku chwilach walki i usunięciu intruza z celi broniący terytorium gołąb będzie mógł nacieszyć się zwycięstwem walki o terytorium. Takie działanie wykonaj każdorazowo w każdym dniu separacji. Gołąb broniący gniazdo na pewno będzie zmotywowany do szybkiego powrotu z lotu. *Motywator ten jest bardzo efektywny dla samca i samicy. Na etapie łączenia w pary (dla samca) oraz w fazie zasiedzenia jajek (drugi, trzeci tydzień inkubacji) oraz w fazie klucia i karmienia młódków do trzeciego tygodnia ich życia.,*
Walka o utrzymanie terytorium, gniazdo. Zazdrość.	*Intruz, obcy gołąb*	*Celem działania jest wywołanie u jednego lub pary gołębi efektu związanego z instynktem utrzymania gniazda oraz instynktem obrony terytorium przed intruzami, oraz wywołanie u jednego z małżonków efektu zazdrości".* *Działanie/ Efekt* zazdrości: W ciemności, w celi gniazdowej umieść innego gołębia między właściwą parą. Rankiem, kiedy się rozwidni małżonkowie odkryją intruza i instynktownie zaczną walczyć o gniazdo i wyrzucą go. Takie działanie należy powtórzyć przez kilka kolejnych dni. W dniu koszowania powtórz te działanie, ale wcześniej na kilka chwil usuń wytypowanego partnera na lot. Po upływie akceptowanego czasu wpuść go ponownie do gniazda, tak żeby mógł zwyciężyć w walce o partnerkę. Partner zwycięzca, wkładany na lot będzie bardzo zmotywowany, aby szybko powrócić i ponownie walczyć o swojego partnera i terytorium. *Motywator ten jest bardzo efektywny dla samca i samicy. Na etapie łączenia w pary (dla samca) oraz w fazie zasiedzenia jajek (drugi, trzeci tydzień inkubacji) oraz w fazie klucia i karmienia młódków do trzeciego tygodnia ich życia),* *W pierwszym tygodniu wysiadywania jajek: zbyt mocne podenerwowanie u gołębi może spowodować porzucenie gniazda lub zaprzestanie ich wysiadywania.!!!!.*
Oczekiwanie na pękanie jajek, klucie się młódków. Instynkt podtrzymania gatunku i opieki nad potomstwem.	*Jajko sztuczne. (z owadem)*	*Celem działania jest wywołanie u gołębi instynktu podtrzymania gatunku i opieki nad potomstwem.* *Działanie: Od drugiego tygodnia wysiadywania, widać u gołębi, w ich postępowaniu ustalony rytm, który związany jest z wzajemnym obowiązkiem dyżurów przy wysiadywaniu jajek. Jest to dogodny moment, aby sprowokować wysiadujące gołębie do wzmocnienia odczucia" oczekiwanie na wyklucie się potomstwa". Po zabraniu z gniazda jednego z jajek, w miejsce te można podłożyć sztuczne jajko, które ma w środku kilka ziarenek lub jajko z zamkniętym w środku żywym owadem". W sztucznym jajku uzyskane ruchy będą imitować sytuację „ chwilę przed wykluciem". Wysyłany na lot gołąb, będzie miał odczucie „ oczekiwania na wyklucie „ i będzie mocno zmotywowany do szybkiego powrotu z lotu.* *Motywator ten jest bardzo efektywny na etapie zasiedzenia jajek (drugi, trzeci tydzień inkubacji oraz w fazie klucia).*
Instynkt opieki nad potomstwem, mocna więź pomiędzy rodzicem a potomkiem.	*Jeden partner karmiący młódka*	*Celem działania jest wywołanie u gołębi instynktu opieki nad potomstwem oraz mocnej więzi pomiędzy rodzicem a potomkiem.* *Na przełomie drugiego i trzeciego tygodnia życia młodych gołębi w gnieździe, widać u karmiących gołębi, w ich postępowaniu narastającą więź z potomstwem. Specyficzne relacje pomiędzy ojcem a córką lub matką a synem. Jest to dogodny moment, aby sprowokować rodziców gołębi do wzmocnienia tego odczucia.* *Działanie: W przypadku młódka – samiczki, na kilka dni przed planowanym lotem usuń z celi jego matkę tak, aby obowiązek karmienia przypadł na ojca. Lub odwrotnie, w przypadku młódka samczyka. Takie działanie należy powtórzyć przez kilka kolejnych dni.* *Wysyłany na lot rodzic, będzie miał odczucie „ obowiązku karmienia i opieki nad umiłowanym młódkiem „ i będzie mocno zmotywowany do szybkiego powrotu z lotu.*
		Prepared by: Zbigniew Rzywucki/Doskonaleniegolebir-ceram.

Z doświadczeń wynika, że w porównaniu do innych metod lotowania w „metodzie gniazdowej" hodowca może samodzielnie tworzyć różne „motywatory". Zasada tworzenia motywatorów jest bardzo elastyczna i nie wnosi zbyt dużego ryzyka dla całego zespołu lotowego. Działanie takie zazwyczaj dotyczy tylko jednej lub kilku par gołębi (gniazd). Dokładne prowadzenie rejestrów i analiza uzyskanych efektów w lotach pozwala określić, które z zastosowanych "motywatorów, trików " są mniej lub bardziej efektywne dla określonych par gołębi, a także, które z nich są skuteczne przy określonych warunkach pogodowych lub dystansu lotu. W przypadku, kiedy hodowca jest bardzo kreatywną osobą, może całkiem efektywnie i elastycznie sterować tym zarządzaniem.
Bardzo elastycznym i wygodnym dla hodowcy atrybutem, motywatorem są „ sztuczne jajka" lub „ puste, wydmuchane jajka". Można je stosować jak motywator szybkiego powrotu gołębi do gołębnika lub jako bardzo sprawne narzędzie do regulowania czasu wysiadywania jajek. Za pomocą sztucznych jajek hodowca może także skracać lub wydłużać czas rozpoczęcia drugiego lęgu oraz opóźniać naturalny

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora/ Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM / KOD/ 10.12.2019 / Strona. 5

cykl zrzucania lotek. Sztuczne jajka często stosuje się w okresie zakończenie pierwszego lęgu w celu wyzerowania wyrównania pozycji gniazdowych dla wielu par gołębi, które planowane są na loty dalekodystansowe, w drugiej połowie sezonu. W działaniu tym można znacznie wydłużyć czas jego rozpoczęcia. Innym, nie mniej efektywnym narzędziem jest dorastający młódek, ale w tym przypadku należy podchodzić z pewna rezerwą i rozwagą.

WYKORZYSTYWANIE KALENDARZA LOTÓW – PROGRAMU KOLEJNYCH LOTÓW.

Umiejętne wykorzystanie kalendarza i terminów kolejnych lotów umożliwia hodowcy:

- Zaplanować bieżące działania oraz sterować czasem przebiegu kolejnych faz, pozycji gniazdowej dla poszczególnych lęgów. Pewne działania z tym związane można wykonywać już na początku sezonu. Bazując na doświadczeniach z ostatkach sezonów, oraz w przypadku, kiedy w terminie łączenia w pary istnieje ryzyko wystąpienia nagłych spadków temperatur lub problemów z wprowadzaniem do zespołu młodych samiczek powinno się zaplanować dłuższy czas na łączenie i zniesienia jajka. Jednym z praktycznych rozwiązań tego problemu jest zorganizowanie łączenia par w różnych terminach i w odstępstwie czasowym. Działanie takie daje więcej czasu dla młodych par a skraca ten czas dla par sprawdzonych. Rozszerzenie terminów łączenia w czasie wspomaga także hodowcę w efektywnym zarządzaniu gołębiami na cały sezon, na każdy lot.
- Wytypować zespół gołębi na określony typ lotu lub tydzień lotu. Gołębi z optymalną formą lotową i motywacją powrotu do gołębnika.
- Wprowadzenie bieżącej korekty dla kolejnych faz pozycji gniazdowej, hodowlanej tak, aby na interesujące dla hodowców typy lotów mogli oni wystawić maksymalną ilość gołębi z optymalnym poziomem motywacji. Dla całego zespołu, sprzyjającym momentem na wykonanie takiego działania jest zakończenie I Lęgu i początek II Lęgu. Po pierwszej połowie sezonu hodowca powinien mieć wystarczająca ilość informacji o każdej z par gołębi, co do ich charakteru oraz podatności na stosowane motywatory.
- Końcówka pierwszego lęgu to także dobry czas dla hodowcy, aby mógł on skompletować pary, które utraciły w latach swoich partnerów lub zaistniała potrzeba zmiany, wprowadzenia nowych gołębi do par, które nie wykazały się oczekiwanymi wynikami.

Propozycja jak w oparciu o plan lotów zaplanować i wykorzystać kalendarz hodowli zostanie dokładnie omówiona w odrębnej mojej publikacji.

LISTA GŁÓWNYCH BŁĘDÓW POPEŁNIANYCH PRZEZ HODOWCÓW, KTÓRE MOGĄ ZABURZYĆ LOTOWANIE METODĄ GNIAZDOWĄ.

- Bezkrytyczne przyjmowanie porad i powielanie niesprawdzonych motywatorów.
  W wielu przypadkach hodowcy, którzy rozpoczynają doświadczenia z lotowaniem metodą gniazdową bazują na informacjach pochodzących od innych hodowców. Wiele z tych działań jest niesprawdzonych w praktyce lub są to działania, które są specyficzne tylko dla danej hodowli lub danego charakteru gołębi. Bezkrytyczne przyjmowanie i powielanie takich rozwiązań niejednokrotnie kończy się utratą wielu gołębi, już po kilku lotach. Aby ustrzec się przed takimi przypadkami warto na bieżąco obserwować zachowanie poszczególnych par gołębi w zespole, studiować publikowane historie mistrzowskich hodowli, a przede wszystkim polegać na własnej kreatywności mądrości życiowej samego hodowcy.
- *Działania z przypadku nigdy nie gwarantują osiągnięcia satysfakcji hodowcy, niejednokrotnie efektem takiego stanu jest nagła utrata znacznej ilości gołębi już po kilku lotach.* Metoda gniazdowa – naturalna, bez względu na inne uwarunkowania wymaga pełnej dostępność czasu hodowcy *na bieżącą obserwację swoich gołębi i rejestrację istotnych faz, pozycji gniazdowej dla każdej z par, które uczestniczą w lotowaniu. Wszystkie działania związane z funkcjonowaniem systemu lotowania nie mogą być kwestią przypadku - przypadek to nie jest system.*
- Zbyt szybko podejmowana jest decyzja o wprowadzeniu do gniazda dublerów (głównie samiczek). *W przypadku zawieszenia się na locie lub zagubienia jednego z pary gołębi, warto poczekać tydzień lub dwa lub spróbować lotować tylko jednym pozostałym małżonkiem i motywować jego formę lotową z bieżącej pozycji gniazdowej. Zbyt pochopne wprowadzenie do zespołu samiczek zastępczych nigdy nie będzie lepszym rozwiązaniem niż samica, która sama zaakceptowała samca z wyboru.*
- Zbyt szybko i pochopnie podejmowana jest decyzja o zastosowaniu w danym tygodniu wielu motywatorów dla wielu par gołębi. *Brak kontroli nad całym zespołem niejednokrotnie kończy się utratą wielu gołębi, już po kilku lotach.*
- Nadmierne przepełnienie gołębnika lotowego.
  Przepełnienie stwarza wysokie ryzyko popełnienia wielu błędów w typowaniu gołębi na lot a także w utrzymaniu optymalnego poziomu ich zdrowia..

Autor publikacji: Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora/ Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM / KOD/ 10.12.2019 / Strona. 6